

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ДИДАКТИКА З МЕТОДИКАМИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки

Луцьк –2024

Силабус освітнього компонента «Дидактика з методиками викладання у вищій школі» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, за освітньо-професійною програмою Освітні, педагогічні науки.

Розробник: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:
(доц. Белкіна-Ковальчук О. В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.,

Завідувач кафедри

(проф. Чернета С.Ю.)

© Белкіна-Ковальчук О.В., 2024 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 011 Освітні, педагогічні науки ОПП Освітні, педагогічні науки Другий (магістерський) рівень	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр 1-ий ____
		Лекції <u>20</u> год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Практичні(семінарські) <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>72</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача (-ів)

Викладач: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна,

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Телефон: +380502789814,

Електронна пошта: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Силабус вивчення освітнього компонента «Дидактика з методиками викладання у вищій школі» складено відповідно до освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Запропонований курс знайомить із сучасними методиками викладання дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять.

2. Пререквізити:

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення ОК «Технології формування критичного та дивергентного мислення», «Педагогічна конфліктологія».

Постреквізити:

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для подальшого

вивчення таких ОК як «Андрогогіка з основами акмеології», «Сучасні освітні технології», «Педагогічна практика», написання кваліфікаційної роботи.

3. Метою вивчення освітнього компонента є набуття здобувачами освіти, на основі опанування теорії і практики педагогічної діяльності, широкого діапазону компетентностей, необхідних для успішного викладання освітніх компонентів у закладі вищої освіти.

Основними **завданнями** вивчення ОК «Дидактика з методиками викладання у вищій школі» є: формувати знання про сучасні особливості освітнього процесу у закладі вищої освіти відповідно Закону України «Про вищу освіту» та інших законодавчих і нормативних актів; оволодівати понятійним апаратом дидактики як науки; порівнювати та аналізувати результативність традиційних та інноваційних підходів до викладання; виробляти уміння творчо застосовувати педагогічні знання і способи діяльності; оволодівати уміннями і навичками підготовки різноманітного методичного забезпечення для проведення різних видів занять та діагностики знань здобувачів освіти; опановувати методикою організації та контролю самостійної роботи студентів; інтегрувати процес становлення здобувача освіти як викладача, його ціннісні орієнтації та переконання; виробляти власний стиль викладання.

4. Освітній компонент спрямований на формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, зокрема:

ІК. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК10. Здатність до самопрезентації результатів професійної діяльності, до особистісного та професійного розвитку впродовж життя.

Очікувані результати навчання:

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

PH12. Здійснювати самооцінювання професійної діяльності, планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), інтерактивні методи.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усьог о	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форм а контр олу/ Бали
Змістовий модуль 1. Методологічні та дидактичні основи методики викладання у вищій школі						
Тема 1. Дидактика як наука та навчальна дисципліна Поняття про науку та її особливості. Дидактика як наука. Навчальна дисципліна, її сутнісні характеристики. Дидактика як навчальна дисципліна. Методика як предметна дидактика.	8	2	-	6	-	РМГ, ІРС
Тема 2. Організаційні особливості процесу навчання в умовах ЗВО. Роль викладача вищої школи в досягненні визначених результатів навчання Освітні та професійні стандарти. Національна рамка кваліфікацій. ОПП, навчальний план, навчальна програма/силабус.	8	-	2	6	-	Практи чне/3/ РМГ, ІРС

Загальнодидактичні засади освітнього процесу у ЗВО. Основні форми навчання у виші. Викладачі та студенти як суб'єкти освітнього процесу. Гендерний підхід в освіті. Професійний саморозвиток викладача як чинник підвищення якості освіти.						
Тема 3. Основні форми організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти у ЗВО Фронтальна, колективна, групова, парна, індивідуальна, індивідуалізована робота. Роль різноманітних форм організації пізнавальної діяльності студентів у здійсненні освітнього процесу. Умови використання ФОПД під час освітнього процесу	11	2	2	7	-	Практичне/3/ РМГ, ІРС
Тема 4. Методика проведення лекційних занять Лекція як основна форма викладу навчального матеріалу у ЗВО: характерні особливості, функції. Основні етапи підготовки лекції. Особливості проведення лекційного заняття. Способи вдосконалення лекції	12	2	2	7	1	Практичне/3/ РМГ, ІРС
Тема 5. Методика проведення семінарських занять Навчальні заняття з домінуючою діяльністю студентів. Семінарське заняття як форма організації навчання. Методика підготовки та проведення різних видів семінарів.	12	2	2	7	1	Практичне/3/ РМГ, ДС, ІРС
Тема 6. Методика проведення практичних та лабораторних занять Практичні заняття як основна форма домінуючої діяльності студентів. Методичні основи проведення практичних занять. Специфіка проведення лабораторних занять. Вимоги до складання плану-конспекту практичного, семінарського, лабораторного занять	12	2	2	7	1	Практичне/3/ РМГ, ІРС
Тема 7. Навчальний тренінг як	12	2	2	7	1	Практи

форма організації навчання майбутніх фахівців у ЗВО Особливості тренінгу як форми організації навчання. Проектування навчального тренінгу. Особливості проведення. Інтерактивні методи на навчальному тренінгу.						чне/З/РМГ, ІРС
Тема 8. Організація самостійної роботи здобувачів освіти. Особливості самостійної роботи студентів у ЗВО. Види самостійної навчальної роботи. Роль викладача в організації самостійної роботи здобувачів освіти.	12	2	2	7	1	Практичне/З/РМГ, ІРС
Тема 9. Методи та засоби навчання Поняття методів навчання, особливості їх класифікації, характеристика. Умови оптимального вибору методів навчання. Прийоми у навчанні. Засоби навчання, їх функції та різновиди	11	2	2	6	1	Практичне/З/РМГ, ІРС
Тема 10. Контроль й оцінювання знань здобувачів освіти Поняття про контроль, його структуру та функції. Види, форми, методи та прийоми контролю. Методика оцінювання знань, умінь і навичок студентів ЗВО. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів освіти. Тест як інструмент вимірювання навчальних досягнень. Варіативність підходів до оцінювання знань здобувачів освіти. Сутність шкалювання при оцінюванні навчальної діяльності здобувачів освіти. Дидактичні вимоги до застосування контролю й оцінювання знань	11	2	2	6	1	Практичне/З/РМГ, ІРС
Тема 11. Методика організації науково-дослідної роботи здобувачів освіти Роль науково-дослідної роботи студентів у фаховій підготовці. Особливості організації та проведення різних видів науково-	11	2	2	6	1	Практичне/З/РМГ, ІРС

дослідних робіт здобувачів освіти.						
Разом за модулем 1	120	20	20	72	8	30
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						10
Інше (вказати)						-
Всього годин/ Балів	120	20	20	72	8	100

Примітки: 1 / Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Методологічні та дидактичні основи методики викладання у вищій школі

Тема 1. Дидактика як наука та навчальна дисципліна

Опишіть дидактику через призму усіх атрибутів, притаманних науці.

Складіть глосарій категорій і понять із дидактики.

Тема 2. Організаційні особливості процесу навчання в умовах ЗВО. Роль викладача вищої школи в досягненні визначених результатів навчання

Заповніть порівняльну таблицю переваг та недоліків основних форм організації навчання у ЗВО.

Форма організації навчання	Переваги	Недоліки

Заповніть таблицю про основні характеристики діяльності викладача як суб’єкта педагогічної діяльності

Види педагогічної діяльності викладача	Функціональні обов’язки	Обізнаність	Уміння та компетентності	Особистісні якості, риси характеру	Професійно-специфічні здібності
Проектувальна					
Організаційна					
Інформаційна					
Методична					
Корекційна					
Аналітична					

Виконати техніку «Моя професійна мета» та завдання «Змініть курс» (Сидоренко В. В. Селф-коучинг (самонаставництво) як технологія професійного розвитку педагога Нової української школи : спецкурс. К.: Агроосвіта, 2020. 94 с. С. 27-28).

Пройдіть тест «Оцінка здатності до саморозвитку, самоосвіти (за В.І.Андрєєвим)»

1. За що Вас цінують Ваші друзі?

А) За те, що відданий та вірний друг.

Б) Сильний і готовий у важку хвилину за них постояти.

В) Ерудований, цікавий співбесідник.

2. На основі порівняльної самооцінки виберіть, яка характеристика Вам найбільше підходить?
А) Цілеспрямований. Б) Працелюбний. В) Чуйний.
3. Як Ви ставитесь до ідеї ведення особистого щоденника, до планування своєї роботи на рік, місяць, найближчий тиждень, день?
А) Думаю, що найчастіше це пуста трата часу. Б) Я пробував це робити, але нерегулярно. В) Позитивно так як я давно це роблю.
4. Що Вам найбільше заважає професійно самовдосконалюватися, краще навчатися?
А) Недостатньо часу. Б) Відсутність необхідної літератури та умов. В) Не завжди вистачає сили волі та напористості.
5. Які типові причини Ваших помилок та промахів?
А) Неуважний. Б) Переоцінюю свої здібності. В) Точно не знаю.
6. На основі порівняльної самооцінки виберіть, яка характеристика Вам найбільше підходить?
А) Наполегливий. Б) Посидючий. В) Доброзичливий.
7. На основі порівняльної оцінки виберіть, яка характеристика Вам найбільше підходить?
А) Рішучий. Б) Допитливий. В) Справедливий
8. На основі порівняльної самооцінки виберіть, яка характеристика Вам найбільше підходить?
А) Генератор ідей. Б) Критик. В) Організатор.
9. На основі порівняльної самооцінки виберіть, які якості у Вас розвинуті у більшій мірі?
А) Сила волі. Б) Пам'ять. В) Обов'язковість.
10. Що найчастіше Ви робите, коли у Вас з'являється вільний час?
А) Займаюсь улюбленою справою, у мене є хобі. Б) читаю художню літературу. В) проводжу час з друзями або в колі сім'ї.
11. Яка із наведених нижче сфер для Вас в останній час представляє пізнавальний інтерес?
А) наукова фантастика. Б) Релігія. В) Психологія.
12. Ким би Ви могли себе максимально реалізувати?
А) Спортсменом. Б) Ученим. В) Художником.
13. Яким найчастіше рахують чи рахували Вас педагоги?
А) Працелюбним. Б) Кмітливим. В) Дисциплінованим.
14. Який із трьох принципів вам найближчий і якого Ви дотримуетесь найчастіше?
А) Живи та насолоджуйся життям. Б) Жити, щоб більше знати та вміти. В) Життя прожити – не поле перейти.
15. Хто найближче до вашого ідеалу?
А) Людина здорова, сильна духом. Б) Людина, яка багато знає та вміє. В) Людина незалежна та впевнена у собі.
16. Чи вдасться Вам у житті досягти того, про що Ви мрієте, в професійному та особистому плані?
А) Думаю, що так. Б) Швидше за все так. В) Як поведе.
17. Які фільми Вам найбільше подобаються?
А) Пригодницько-романтичні. Б) Комедійно-розважальні. В) Філософські.
18. Уявіть собі, що Ви заробили мільйон. Куди б Ви його потратити?
А) Подорожував би та побачив світ. Б) Поїхав би навчатись за кордон або

вклав би гроші в улюблену справу. В) Купив би котедж з басейном, меблі, шикарну машину і жив би в своє задоволення.

Ваші відповіді на питання тесту оцінюються наступним чином:

Питання	Оціночні бали відповідей	Питання	Оціночні бали відповідей
1	а) 2 б) 1 в) 3	10	а) 2 б) 3 в) 1
2	а) 3 б) 2 в) 1	11	а) 1 б) 2 в) 3
3	а) 1 б) 2 в) 3	12	а) 1 б) 3 в) 2
4	а) 3 б) 2 в) 1	13	а) 3 б) 2 в) 1
5	а) 2 б) 3 в) 1	14	а) 1 б) 3 в) 2
6	а) 3 б) 2 в) 1	15	а) 1 б) 3 в) 2
7	а) 2 б) 3 в) 1	16	а) 3 б) 2 в) 1
8	а) 3 б) 2 в) 1	17	а) 2 б) 1 в) 3
9	а) 2 б) 3 в) 1	18	а) 2 б) 3 в) 1

За результатами тестування Ви можете визначити рівень Вашої здатності до саморозвитку та самоосвіти.

Сумарна кількість балів	Рівень здатності до саморозвитку та самоосвіти
18-25	1 – дуже низький
26-28	2 – низький
29-31	3 – нижче середнього
32-34	4 – трохи нижче середнього
35-37	5 – середній
38-40	6 – трохи вище середнього
41-43	7 – вище середнього
44-46	8 – високий
47-54	9 – дуже високий

Проаналізуйте отримані результати. Підготуйте презентацію на тему «Компетентнісна модель сучасного викладача»

Тема 3. Основні форми організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти у ЗВО

Охарактеризуйте основні форми організації пізнавальної діяльності студентів у ЗВО, вказуючи при цьому їхні позитивні та негативні сторони.

Підготуйте, запишіть і проведіть (як мікрОВикладання) фрагмент практичного (семінарського) заняття з використанням колективної (групової чи парної) ФОПД студентів із вказівкою дидактично-методичної доцільності. Вибір освітнього компонента й теми заняття довільний.

Проаналізуйте мікрОВикладання, яке спостерігалось та запропонуйте шляхи удосконалення проведення рецензованого виду навчальної діяльності.

Тема 4. Методика проведення лекційних занять

Підготуйте фрагмент лекції з довільно обраного фахового освітнього компонента. Проведіть мікрОВикладання. Оформіть табличний (за поданим зразком) і текстовий короткий конспект одного з питань. Вкажіть тему, мету, план, основні змістові дані зі вказівками, що буде подано для запису, де відбудеться обговорення, заповнення таблиці і т. д.

Основні питання лекції	Орієнтовне дозування часу	Основні поняття, які викладаються	Основні методи викладання	Основні засоби навчання	ФОПД
------------------------	---------------------------	-----------------------------------	---------------------------	-------------------------	------

--	--	--	--	--	--

Тема 5. Методика проведення семінарських занять

Розробіть орієнтовний сценарій семінарського заняття (навчальний диспут, оксфордські дебати, мозковий штурм тощо) за обраним фаховим освітнім компонентом. Тема заняття довільна. Підготуйте і проведіть мікровикладання за цим сценарієм.

Тема 6. Методика проведення практичних та лабораторних занять

Складіть орієнтовний сценарій практичного заняття (кейс-навчання, розробка соціально-педагогічного проекту тощо) за обраним фаховим освітнім компонентом. Тема заняття довільна. Підготуйте і проведіть мікровикладання за розробленим сценарієм

Тема 7. Навчальний тренінг як форма організації навчання майбутніх фахівців у ЗВО

Складіть орієнтовний сценарій навчального тренінгу за обраним фаховим освітнім компонентом. Тема заняття довільна. Підготуйте і проведіть мікровикладання за розробленим сценарієм.

Тема 8. Організація самостійної роботи здобувачів освіти.

Визначте роль викладача в організації самостійної навчальної роботи здобувачів освіти.

Сформулюйте власне ставлення до організації самостійної роботи у Вашому закладі освіти.

Визначте переваги та недоліки самостійної роботи у ЗВО

Підготуйте завдання для самостійної роботи студентів (освітній компонент та тема за вибором здобувачів освіти)

Тема 9. Методи та засоби навчання

Розкрийте значення різних видів засобів навчання в процесі організації педагогічної діяльності. Обґрунтуйте їх переваги та недоліки у використанні.

Обґрунтуйте взаємозалежність між вибором методу навчання і рівнем засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти.

Тема 10. Контроль й оцінювання знань здобувачів освіти

Проаналізуйте наявні недоліки в організації контролю навчальної роботи здобувачів освіти на підставі власного досвіду

Аргументуйте власне судження щодо конфіденційності (чи гласності) оцінки

Розробіть не менше 20 тестових запитань різних рівнів на обрану тему (тема та навчальні матеріали обираються здобувачами освіти самостійно).

Тема 11. Методика організації науково-дослідної роботи здобувачів освіти

Порівняйте вимоги до написання рефератів та есе. Висловіть власну думку щодо ефективності їх застосування у ЗВО.

Охарактеризуйте основні етапи написання магістерської роботи. У чому полягає складність її написання?

Визначте роль викладачів в організації науково-дослідної роботи здобувачів освіти.

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ).

Індивідуально-дослідне завдання (ІНДЗ) видаються здобувачам освіти на першому занятті, і виконуються здобувачем самостійно у письмовій формі при консультуванні з викладачем.

ІНДЗ полягає у *самостійній розробці складових силабусу вибіркового освітнього компонента*, який здобувач освіти пропонує для вивчення на ОПП Освітні, педагогічні науки.

Здобувачам освіти пропонується ознайомитись із Пояснювальною запискою до складання силабусу освітнього компонента (сформованою на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/22_%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81_%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf?_gl=1*ap5iz7*_ga*NjA1NzMyODkyLjE2NjYwMzY2MTE.*_ga_D52DF5Q8N3*MTcyMjE3NDE1Mi44MS4xLjE3MjIxNzQ4OTcuMjluMC4w

Обов'язкові елементи для розробки ІНДЗ:

Анотація курсу

Мета та завдання курсу

Перелік тем для вивчення (за змістовими модулями)

Завдання для самостійної роботи

Перелік запитань та завдань для контролю

Список використаних джерел

Критерії оцінювання ІНДЗ

10 балів – здобувачем освіти самостійно сформульовано назву ОК, мету, продумано завдання курсу; підібрано актуальну тематику занять, яку розбито на змістові модулі; розроблено до кожної теми завдання для самостійної роботи; сформульовано чіткі питання для підсумкового контролю, розроблено завдання для контрольної роботи; список використаних джерел оформлено згідно діючих вимог; вчасно оформлено та здано розроблені матеріали; представлено їх перед групою.

9-8 балів – здобувачем освіти самостійно сформульовано назву ОК, мету, продумано завдання курсу; підібрано актуальну тематику занять, яку розбито на змістові модулі; розроблено до кожної теми завдання для самостійної роботи; сформульовано чіткі питання для підсумкового контролю, розроблено завдання для контрольної роботи; список використаних джерел оформлено згідно діючих вимог; вчасно оформлено та здано розроблені матеріали, але з певними недоліками як технічного, так і методичного характеру; представлено їх перед групою.

7-6 балів – здобувачем освіти обрано назву ОК, але не точно сформульовано мету та не продумано завдання курсу; підібрано актуальну тематику занять, яку розбито на змістові модулі; дещо недоцільно підібрані завдання для самостійної роботи; нечітко сформульовано питання для підсумкового контролю, розроблено завдання для контрольної роботи; список використаних джерел оформлено згідно діючих вимог; вчасно оформлено та здано розроблені матеріали, але з певними недоліками як технічного, так і методичного характеру; результати роботи представлено перед групою.

5-4 бали – здобувачем освіти обрано назву ОК, але не точно сформульовано мету, завдання курсу відсутні; підібрано тематику занять, яку не розбито на змістові модулі; підібрані завдання для самостійної роботи, але не до всіх тем; нечітко сформульовано питання для підсумкового контролю та контрольної роботи; список використаних джерел оформлено з певними неточностями; вчасно оформлено та здано розроблені матеріали. Розроблені матеріали з технічними та методичними недоліками; результати роботи не представлено перед групою, але розробку здано.

3-2 бали – здобувачем освіти обрано назву ОК, але не точно сформульовано мету, завдання курсу відсутні; підібрано тематику занять, яку не розбито на змістові модулі; відсутні завдання для самостійної роботи; нечітко сформульовано питання для підсумкового контролю та контрольної роботи; оформлення списку використаних джерел не відповідає вимогам. Розроблені матеріали з технічними та методичними недоліками; результати роботи не представлено перед групою, розробку здано із значними зауваженнями та запізненням.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Дидактика з методиками викладання у вищій школі» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове

оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Дидактика з методиками викладання у вищій школі» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота студентів, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля.

Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних

робіт, анулюються.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Максимальна оцінка за іспит – 60 балів. Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри. Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання іспиту

1. Поняття про науку та її особливості
2. Навчальна дисципліна. Її сутнісні характеристики
3. Охарактеризуйте етапи становлення методики як наукової та навчальної

дисципліни

4. Методика як предметна дидактика
5. Взаємозв'язок дидактики та методики
6. Система вищої освіти України
7. Особливості освітнього процесу у ЗВО
8. Функції та принципи навчального процесу у ЗВО
9. Основні форми навчання у ЗВО
10. Різноманітність форм організації навчання у ЗВО
11. Вимоги до викладача ЗВО
12. Студент як об'єкт і суб'єкт освітнього процесу
13. Роль різноманітних форм організації пізнавальної діяльності студентів у здійсненні освітнього процесу
14. Фронтальна робота
15. Групова робота
16. Колективна робота
17. Парна робота
18. Індивідуальна й індивідуалізована робота
19. Умови використання ФОПД в освітньому процесі
20. Характерні особливості лекції
21. Основні етапи підготовки лекції
22. Способи вдосконалення лекції як основної форми організації навчання у ЗВО
23. Особливості семінарських занять
24. Методика підготовки та проведення різних видів семінарів
25. Особливості практичних занять
26. Методичні основи проведення практичних занять
27. Особливості тренінгового навчального заняття
28. Особливості лабораторних занять
29. Вимоги до складання плану-конспекту практичного, семінарського, лабораторного занять
30. Засоби навчання, їх функції та різновиди
31. Використання електронних засобів навчання в процесі викладання
32. Особливості класифікації методів навчання
33. Умови оптимального вибору методів навчання
34. Особливості самостійної роботи студентів у ЗВО
35. Види самостійної навчальної роботи студентів
36. Роль викладача в організації дидактично-керованої самостійної роботи студентів
37. Роль науково-дослідної роботи студентів у фаховій підготовці
38. Організація науково-дослідної роботи студентів
39. Етапи підготовки випускних робіт
40. Проведення науково-практичних студентських конференцій і соціально-педагогічних олімпіад
41. Організація діяльності проблемних груп студентів
42. Роль різних видів практик у професійній підготовці
43. Поняття про контроль, його структуру та функції
44. Види, форми, методи та прийоми контролю
45. Варіативність підходів до оцінювання знань студентів
46. Дидактичні вимоги до застосування контролю й оцінювання знань

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

3 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

1 бал - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0,5 бала - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

За умови малокомплектної групи кількість аудиторних годин зменшується вдвічі, а максимальна кількість балів під час поточного оцінювання відповідно до тем збільшується вдвічі.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компоненту

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82–89	Дуже добре	B	вище середніх стандартів, але з деякими помилками
75–81	Добре	C	в цілому змістова робота зі значними помилками
67–74	Задовільно	D	непослідовно викладений матеріал зі значними
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/pedagogy/article/view/1656>
2. Белкіна-Ковальчук О. В. Інтерактивні технології навчання у ЗВО. Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. м. Луцьк, 12-15 жовтня 2020 р. / за заг. ред. В. З. Антонюка. Луцьк, 2020. С. 321-324.
3. Белкіна-Ковальчук О. В. Застосування таксономії Блума в освітньому процесі вищої школи. // Педагогіка : зб. наук. пр. : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення» (16 травня 2024 р.) / за ред. В. З. Антонюка, С. Ю. Чернети та ін.. Луцьк, 2024. С. 19-21.
4. Белкіна-Ковальчук О., Ковальчук В. Критичне мислення як засіб формування соціальної компетентності молодших школярів. Педагогіка: збірник наукових праць : [Матеріали III Всеукраїнського круглого столу «Педагогічний дискурс» (21 грудня 2018 р.)] / за ред.. П. М. Гусака, А. В. Лякішевої, Н. І. Корпач. Луцьк : Вежа-Друк. 2018. С. 15-19.
5. Белкіна-Ковальчук О. В. Розвиток критичного мислення студентів як педагогічна проблема. Педагогіка : зб. наук. пр. : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення» (18 травня 2022 р.) / за ред. В. З. Антонюка, С. Ю. Чернети та критичного мислення учнів середніх шкіл України: аналітичний підхід та ін.. Луцьк. 2022. 238 с. С. 18-21.
6. Белкіна-Ковальчук О. Роль критичного мислення в сучасній освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Київ-Вінниця. Випуск 52. 2018. С. 219-224.
7. Гніденко М. П., Вишнівський В. В. Сучасна методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
8. Джеджула О. М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2021. 208 с.
9. Інтерактивні методи навчання URL: <https://sites.google.com/site/nmcmyk/naukova-dialnist/interaktivni-metodi-navcanna>
10. Камбалова Я. М., Белкіна-Ковальчук О. В., Гаврилишин Т. Л. Вплив сучасних освітніх програм на формування перспективи вдосконалення. Академічні візії. 2024. №29. URL : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/996/894>
11. Лебедик Л. В. Підготовка викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2018. 425 с.
12. Мірошніченко В. І., Гончаренко О. А., Тушко К. Ю. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. 168 с.
13. Нагаєв В. М., Портян М. О. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків : Стильна типографія, 2018. 289 с.
14. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 472 с.
15. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
16. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
17. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2022. 296 с.
18. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник.

Івано–Франківськ, 2022. 180 с.

19. Шварп Н. В. Упровадження інтерактивних методів навчання у підготовку майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі. URL: http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4299/1/%D0%A8%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%BF_%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.doc

20. Herron, J., & Wolfe, K. University innovation hubs & technology-enhanced learning in k12 environments. *Techtrends*. 65(3). 2021. 320-330. <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00575-4>

21. Reni Yunus, Askrening, Rossa Ramadhona1, Mohamad Pandu Ristiyono, Rosmerry Simanjuntak Application of the Model of Integrated Learning to Colleges: A Review. *Journal of Effective Teaching Methods (JETM)*. Vol.2Issue 1. URL : <https://doi.org/eiki/10.59652/jetm.v2i1.166>

22. Zhang, Y. (2022). Innovative ways of college education in the period of big data and mobile edge computing. *Mobile Information Systems*, 2022, 1-11. <https://doi.org/10.1155/2022/6048297>